

Kuvataiteen valmistavan näytön yhteinen teema -ennakkomateriaali

Kuvataiteen valmistavan näytön varhaisen vaiheen kokeilun yhteisenä teemana on julkinen taide. Tämä kokelaille ennen näyttötilaisuutta jaettava ennakkomateriaali koostuu lyhyestä artikkelilainauksesta ja muutamasta teosesimerkistä. Ennakkomateriaali ei ole käytössä varsinaisessa näyttötilaisuudessa.

Oona Myllyntaus ja Heikki Heinonen (2024) kirjoittavat julkisesta taiteesta Utopianizing Hope through Public Art –artikkelissaan. Lyhyt lainaus on käännetty alkuperäisesti englanninkielisestä artikkelista. Tekstin sisäiset viitteet on poistettu.

Nykyään julkisella taiteella tarkoitetaan paljon muitakin kuin pysyviä veistoksia ja monumentteja. Taidetta on usein käytetty keskenään erilaisten julkisten kaupunkitilojen parantamiseen. Tällöin julkisen taiteen ymmärretään liittyvän kaupunkisuunnitteluun (urban design). Kaupunkisuunnittelun ohella julkisia taideteoksia on käsitelty osana kaupunkikehitystä. Viime vuosina julkinen taide on liitetty myös paikan erityiseksi tekemisen ilmiöön (placemaking), joka korostaa kaupunkitilojen käyttäjien ja tilojen välistä suhdetta.

Julkinen taide voi kuitenkin myös kadota näkyvistä tai jopa pyrkiä piiloutumaan katsojalta. Yleisö voi lisäksi osallistua sen tekemiseen yhdessä ammattitaiteilijoiden kanssa. Tässä tutkimuksessa olemme erityisen kiinnostuneita sosiaalisesti sitoutuneesta julkisesta taiteesta, jolla viittaamme taiteeseen, joka aktiivisesti osallistaa ja vuorovaikuttaa yhteisöjen kanssa luoden vaihtoehtoisia tapoja olla ja toimia. Tähän keskusteluun keskeisesti liittyy new genre public art - käsite, jonka Lacy (1995) esitteli ja joka on laajentanut perinteistä käsitystä julkisesta taiteesta. Julkinen taide ja sen historia kietoutuvat kansallisiin, poliittisiin ja uskonnollisiin intresseihin, joiden asemaa julkisessa tilassa voidaan kyseenalaistaa ja tarkastella kriittisesti. Tällainen kriittisyys onkin välttämätöntä, sillä valta ja politiikka ovat läsnä kaikilla yhteisen tilan jakamisen tasoilla. Tilan jakaminen liittyy ajallisiin ulottuvuuksiin ja on jatkuva neuvottelujen ja kamppailujen prosessi. Julkisessa taiteessa erilaisten toimijoiden ja yksilöiden tarpeet risteävät, mikä johtaa jatkuvaan keskusteluun ja toisinaan kiistelyynkin.

Tämän seurauksena julkisessa tilassa työskentelevillä taiteilijoilla on moninaisia ja monimutkaisia rooleja, jotka ovat usein kaukana perinteisestä itsenäisestä taiteen harjoittamisesta. Modernista taiteesta nykytaiteeseen siirryttäessä julkiset teokset eivät enää ole vain kansaa sivistäviä symboleja, jotka edustavat poliittisia, uskonnollisia tai kansallisia ihanteita, vaan ne ovat tarkoituksellisesti monitulkintaisia ja voivat synnyttää ympärilleen uudenlaisen – jopa utopistisen – tilan. Taiteen muotojen ja merkitysten laajentuessa myös tila on laajentunut.

Tila ei ole enää yksiselitteinen, vaan moninainen. Yhteisen tilan hegemonian katoaminen voidaankin nähdä mahdollistavan monenlaiset tilat – myös arjen utopiat.

Lähde: Myllyntaus, O., & Heinonen, H. (2024). Utopianizing Hope through Public Art. *Research in Arts and Education*, 2024(3), 24-39. doi.org/10.54916/rae.143357.

Teosesimerkit

Lähde: Sibelius-monumentti 'Passio Musicae'. Valokuva: kallerna, 2012; Teos: Hiltunen, Eila 1967. Wikipedia.
upload.wikimedia.org/wikipedia/fi/1/12/SibeliusMonumenthelsinki2011.JPG. Lisenssi: CC-BY-SA-3.0. Viitattu 29.12.2025.

Eila Hiltunen: Sibelius-monumentti 'Passio Musicae', 1967, Helsinki

Lähde: Hiljainen kansa. Valokuva: Newton-Syms, Timio, 2008; Teos: Kela, Reijo 1988/1994. Wikimedia Commons.
upload.wikimedia.org/wikipedia/fi/d/dd/Hiljainenkansaw.jpg. Lisenssi: CC-BY-SA-2.0. Viitattu 29.12.2025.

Reijo Kela: Hiljainen kansa, 1988/1994, Suomussalmi

Lähde: Girl with Balloon. Valokuva: Robinson, Dominic, 2024; Teos: Banksy, 2002. Wikimedia Commons. upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0c/Banksy_Girl_and_Heart_Balloon_%282840632113%29.jpg. Lisenssi: CC-BY-SA-2.0. Viitattu 29.12.2025.

Banksy: Girl with Balloon, 2002 (alkuperäinen murali), Lontoo

Lähde: Saariston sydän. Sigge-Valoa-Loci -ryhmä, 2020 (havainnekuva Turun kauppatorista). Turun kaupungin verkkosivut. kerrokantasi-api.turku.fi/media/images/2020/05/hO2ZpckY.jpeg. Viitattu 29.12.2025.

Sigge-Valoa-Loci -ryhmä: Saariston sydän, 2020 (havainnekuva Turun kauppatorista).

